

LUCRAREA SFÂNTULUI DUH ÎN BISERICĂ

„ Eu voi ruga pe Tatal si alt Mângâietor va da voua,
ca sa fie cu voi în veci, adica Duhul Adevarului”
(Ioan XIV, 16, 17)

Lucrarea Sfantului Duh in Biserica

Inainte de Inaltarea Sa la cer, Mantuitorul a poruncit ucenicilor Sai, sa nu se desparta de Ierusalim, ci sa astepte implinirea fagaduintei Tatalui ceresc, adica primirea Duhului Sfant : „Si iata, Eu trimit peste voi fagaduinta Tatalui Meu (pogararea Duhului Sfant) in sa voi sa ramaneti in cetate, pana ce va veti imbraca cu putere de sus”(Luca 24, 49). Astfel, la 50 de zile de la Înviere și la 10 zile de la Înălțarea Domnului la cer, a fost trimis pe pământ, în chip de limbi de foc, Duhul Sfant Mângâietorul, a treia persoană a Preasfintei Treimi, Care din Tatăl porcede, cum mărturisim în Simbolul de Credinta. El a fost trimis de către Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, pentru a desăvârși opera de răscumpărare și mântuire a neamului omenesc, inceputa prin jertfa Sa de pe Cruce. De atunci, Sfantul Duh ramane cu harul lui in Biserica, pastrand Adevarul, cum spune Sfantul Apostol Pavel, ca este „stalp si temelie a Adevarului”(I Timotei 3, 15). In ziua Cincizecimii, se pune temelia primei Biserici vazute, a primei comunitati crestine si incepe prin schimbarea Apostolilor din pescari simpli, noua misiune a lor, de a-L marturisi pe Dumnezeu, devenind cei mai devotati Apostoli si cei mai neinficati misionari, cum n-a mai avut lumea niciodata. Toate acestea prin virtutea Harului primit de la Dumnezeu! De aici, se poate vorbi despre lucrarea Sfantului Duh in Biserica.

Biserica, aflata virtual in trupul lui Hristos, ia astfel fiinta actual prin iradierea Duhului Sfant din trupul Sau, in celelalte fiinte umane, fapt care incepe la Rusalii, cand Duhul Sfant coboara peste apostoli, facandu-i primele madulare ale Bisericii, primii credinciosi in care se extinde puterea trupului pnevmatizat al lui Hristos. Fara Biserica. opera de mântuire a lui Hristos nu s-ar putea realiza. Paul Evdokimov zice: “In timpul lucrării pamantesti a lui Hristos relatia între oameni si Duhul Sfant nu se efectua decat prin si in Hristos. Dimpotriva, dupa Cincizecime, relatia cu Hristos nu se efectueaza decat prin si in Duhul Sfant.”

Sf. Chiril al Alexandriei nu intelege o prezenta a lui printr-un reprezentant, ci considera pe Duhul Sfant ca Cel prin Care Hristos lucreaza in credinciosi si in Biserica, iar lucrarea lui Dumnezeu comuna Celor trei Persoane, isi are capat tot in Duhul, asa dupa cum mana este ultimul organ prin care puterea intregului corp omenesc se finalizeaza si se concretizeaza intr-o fapta. Sfanta Treime implineste impreuna orice lucrare, dar lucrarea se concretizeaza intr-un rezultat prin Duhul Sfant.

Nimic nu se petrece in viata Bisericii fara Duhul Sfant: faptele Bisericii ca si Faptele Apostolilor, sunt faptele Duhului Sfant. In traditia liturgica si spirituala ortodoxa, orice rugaciune, taina, lauda sau slujba, incepe cu invocarea Sfantului Duh, care nu este o simpla lucrare de ritual, ci se refera la insasi natura si scopul cultului crestin. Pentru Parintii Bisericii Rasaritene, vocatia si misiunea Bisericii se identifica cu insasi rugaciunea ei de continua innoire a trinitatii Duhului Sfant: "Doamne, Cel ce in ceasul al treilea, ai trimis pe Preasfintul Tau Duh Apostolilor Tai, pe acela, Bunule, nu-L lua de la noi, ci ni-L innoieste noua celor ce ne rugam Tie". Epicleza, chemarea Duhului Sfant

este rugaciunea crestina prin excelenta, deoarece crestinii traiesc cu certitudinea ca nu exista timp si spatiu fara prezenta vie si venirea permanenta a lui Hristos cel inviat in Duhul Sfint.

Sfantul Duh, Manguietorul, Duhul Adevarului este a treia persoana a Sfintei Treimi. El este consubstantial, adica de aceeasi fiinta cu Tatal si cu Fiul si egal cu Ei. Sfanta Scriptura si Sfanta Traditie ne descopera limpede aceasta invatatura despre Duhul Sfant. Astfel, Mantuitorul ne invata ca Duhul Sfant are fiinta dumnezeiasca de la Tatal, prin purcedere "**Iar cand va veni Manguietorul, pe care-L voi trimite voua de la Tatal, Duhul Adevarului, Care de la Tatal purcede, Acela va marturisi pentru Mine**"(Ioan 15, 26).

Duhul Sfant se numeste „Manguietorul” pentru că manguie sufletele creștinilor, cand sunt pe pământ. El manguie mamele care nasc și cresc copii, manguie pe copiii orfani, pe săraci, pe văduve, pe bătrâni și pe toti bolnavii. Duhul Sfant manguie pe mucenicii care rabdă in chinuri și își dau viața pentru Hristos, pe călugări și pe slujitorii Bisericii, în timpul ispitelor care vin asupra lor de la oamenii cei răi.

Duhul Sfânt se numește "Duhul Adevărului" pentru că prin El se mărturisește și se apără dreapta credință pe pământ, se întăresc dogmele ortodoxe, se vestește Sfanta Evanghelie în lume si pastreaza nealterata mărturisirea ca „ Hristos este Fiul lui Dumnezeu Mantuitorul și Judecătorul lumii" .

Duhul Sfant ne renaste prin Taina Sfantului Botez; prin El devenim, din oameni trupesti, oameni duhovnicesti. Prin El, ne iarta Dumnezeu pacatele, cand ne marturisim. Prin Sfantul Duh, painea si vinul din Sfantul Potir devin Trupul si Sangele Mantuitorului nostru, cu care ne impartasim. Prin El, trupurile noastre impreuna cu sufletele devin biserici ale Dumnezeului Celui viu. Prin Duhul Sfant, Sfintii Apostoli au izbutit sa resadeasca in inimile oamenilor cea mai curata si cea mai luminoasa invatatura - Evanghelia dragostei si a pacii, cunoscuta ca cea mai mare revolutie morala si religioasa din istoria lumii. Punctul culminant al acestor lucrări este Sfânta Liturghie, Taina Tainelor, Taina actualizării lucrării mântuitoare a lui Hristos și a unirii depline cu El, Taina împlinirii Bisericii ca Trup al lui Hristos și a intrării ei în Împărăția lui Dumnezeu. La Sfânta Liturghie, Duhul Sfânt introduce realitatea eshatologică a Împărăției în istorie schimbând istoricitatea liniară în prezent. Trecutul și viitorul sunt astfel unite într-o realitate unică și indivizibilă realizându-se o sinteză a istoricului și eshatologicului .

Duhul Sfant are in viata Bisericii un rol asemanator cu acela al sufletului, in organizarea vietii noastre omenesti. Dupa cum sufletul da viata si miscare tuturor madularelor, tot asa Duhul Sfant da viata si miscare, spre binele tuturor, madularelor Sfintei Biserici, care suntem noi, crestinii.

El manguie, lumineaza, inspira, invata, insufleteste, intareste si sfinteste pe toti credinciosii. El este Sfant si sfinteste viata noastra prin cele sapte Sfinte Taine. El este atotintelept si bun si ne calauzeste viata prin cele Sapte daruri ale Sale, care sunt: **intelepciunea, intelegerea, sfatul, puterea, cunostinta, evlavia si frica de Dumnezeu** (Isaia 11, 1).

Sfintii Parinti au fixat invatatura despre Sfantul Duh, zicand ca Acesta purcede numai de la Tatal. Sfantul Atanasie spune: „**Sfantul Duh este din Tatal, nu facut, nici plasmuit, nici nascut, ci purces**". **Dumnezeu si Tatal, zice el, este singur pricinuitor celor doi si nenascut; iar Fiul din singur Tatal, pricinuit si nascut; iar Duhul din singur Tatal, pricinuit**

si purces, iar prin Fiul in lume trimitandu-se".Iar Sfantul Ioan Damaschin spune: "Duhul cel Sfant, spunem ca este din Tatal si il numim Duh, al Tatalui. Fiul si Sfantul Duh sunt din Tatal, dupa cum raza si lumina sunt din soare" . Sinodul II Ecumenic de la Constantinopol (381), condamna erezia pnevmatomahilor si au fixat invatatura ortodoxa despre persoana si dumnezeirea Duhului Sfant. Sinodul a exclus din Biserica pe toti ereticii si ereziile impotriva Duhului Sfant, anatematizandu-i in canonul I al acestuia. Principalii eretici condamnati la acest sinod ecumenic au fost: eunomienii, pnevmatomahii, sabelienii, marcelienii, fotinienii si apolinaristii. In Simbolul credintei noastre crestine noi marturisim despre Sfantul Duh ca El este „Domnul de-viata-Facatorul, Care din Tatal purcede, Cea ce impreuna cu Tatal si cu Fiul este inchinat si marit, Care a grai prin prooroci”. El este vesnic, este fara inceput si fara sfarsit, deofiinta cu Tatal si cu Fiul. El are in Sine toate atributele dumnezeirii si este prezent si activ in toate lucrarile Sfintei Treimi, indreptate spre lume. Daca vrem să știm tainele credinței, să citim cărțile sfinte și să cerem sfatul preoților, iar daca vrem să vorbim limba îngerilor, să ne rugăm din inimă cu smerenie și sa lăudăm pe Dumnezeu.

Duhul Sfant este Cel care face prezenta, cu anticipare, insasi imparatia lui Dumnezeu. El este cel care leaga Biserica prezenta nu numai de comunitatea istorica a Apostolilor din ziua Cincizecimii, ci si de adunarea din "zilele de pe urma" in jurul Mielului (Apoc. 5 si 6). De la Cincizecime, epoca eclesiologica se intrepatrunde cu epoca eshatologica, deoarece acolo unde Duhul Sfant este prezent si lucreaza, acolo imparatia lui Dumnezeu intra si se instaleaza in istorie. Petre Tutea spunea: Omul autonom , oricat ar explora viata si universul, nu are acces la adevar, fara revelatie, fiindca se incurca de adevarul adevarurilor, care este Dumnezeu. Daca nu exista credinta si nu exista Dumnezeu, nu exista Adevar. Fara Dumnezeu, omul devine un animal rational care vine de nicaieri si merge spre nicaieri.

O comunitate crestina nu este deci o simpla adunare voluntara de indivizi izolati, ci o comuniune in Duhul Sfant, care nu amesteca persoanele, nici nu le separa, ci le distinge si le uneste, modeland astfel o spiritualitate euharistica si liturgica.

Mantuitorul trimite pe sfintii Sai Apostoli sa boteze in numele Sfintei Treimi, sa propovaduiasca invatatura Lui Dumnezeu, sa continue activitatea slujitoare a Sa si sa-i asigure pe oameni ca El va fi cu ei pana la sfarsitul veacurilor: „Mergand invatati toate neamurile, botezandu-le in numele Tatalui si al Fiului si al Sfantului Duh" (Matei 28, 19), „Iar Eu voi ruga pe Tatăl și alt Mângâietor vă va da vouă ca să fie cu voi în veac (Ioan 14,16).

Asadar, suntem binecuvantati cu Duhul Sfant si vom ramane cu El, atat cat mergem pe Calea Lui Dumnezeu, implinind poruncile Lui si rugandu-ne mereu zicand:

„Imparate ceresc, Mângâietorule, Duhul Adevarului, Care pretutindenea esti si toate le plinesti, Vistierul bunatatii si Datatorul-de-viata, vino si Te salasluiești intru noi si ne curatești pe noi de toata intinaciunea si mantuieste, Bunule, sufletele noastre”. Amin

Preot Paroh Liviu Alexandrescu